

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

**Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633
ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 120 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою ПДАУ, протокол № 5 від 23.12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M.	7
Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement	
Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A.	9
The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop	
Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A.	12
The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition	
Hanhur V.V., Hrechka M.O.	15
The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation	
Логвиненко В.В., Штепа А.М.	18
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Шакалій С.М., Маслівець О.	21
Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісотепу	
Шакалій С.М., Воронько В.В.	25
Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи	
Шакалій С.М., Кулик Є.І.	27
Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника	
Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю.	29
Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи	
Тараненко С.В., Дудка Є.О.	33
Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності	
Зосимчук О.А., Павленко В.В.	36
Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся	
Зосимчук М.Д., Поліщук О.С.	40
Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся	
Марініч Л.Г., Федоренко І.В.	43
Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М.	46
Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи	
Марініч Л.Г., Кошовий С.О.	48
Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р.	50
Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого	

Шакалій С.М., Тутка Т.	52
Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи	
Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України	
Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур	
Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні	
Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколасв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України	
Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макро добрив	
Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної	
Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини	
Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна	
Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁	
Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту	
Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів	
Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	
Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i>	
Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield	
Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups	
Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield	

Дзигал Є.В.	100
Вплив біорегуляторів у суміші з КАС на продуктивність сортів пшениці м'якої озимої	
Марініч Л.Г., Баган А.В., Даценко Б.А.	103
Вплив строків сівби на формування урожайності ріпаку озимого	
Юрченко С. О., Сіренко Д. Т.	105
Перспективи вирощування сортів гороху	
Юрченко С. О., Литвин Н.Л., Гнилосир П.М.	107
Вплив терміну зберігання насіння на урожайність сортів сої	
Юрченко С. О., Павленко М. В., Хоменко М. М.	109
Вплив біостимулятора росту на формування урожайності гібридів огірка посівного в умовах захищеного ґрунту	
Юрченко С. О., Макаренко О.А.	111
Сортові та адаптивні особливості гібридів кукурудзи як чинник стабільної врожайності в умовах змінного клімату	
Ласло О.О., Горошко Н.М.	114
Вплив системи удобрення на продуктивність ранньостиглих гібридів кукурудзи	
Бобрун О. Ф., Шокало Н.С.	116
Соя як стратегічна культура: сучасні підходи до вирощування та підвищення врожайності	
Бараболя О.В., Прудкий Т.А.	118
Вплив погодних умов на формування якості та лежкості бульб картоплі	

впливу зниженої якості насіння. Така стабільність дає підстави рекомендувати її для вирощування у випадках, коли посівний матеріал не є максимально свіжим.

Отже, збільшення строків зберігання насіннєвого матеріалу призводило до помітного зниження урожайності обох досліджуваних сортів сої. Максимальні показники продуктивності відмічено за використання насіння однорічного віку, тоді як дворічний посівний матеріал забезпечував урожайність на 10–12% нижчу від контрольних значень. Найбільш істотне зменшення спостерігалось при посіві насінням трирічного зберігання – зниження становило 17–19% порівняно з контролем. Це зумовлено зниженням життєздатності насіння з часом: зменшенням енергії проростання, частковою втратою схожості, погіршенням стартового розвитку рослин і меншою продуктивністю вегетативних органів, що формують генеративні структури.

Бібліографічний список

1. Бабич А. Стан та перспективи виробництва сої в Україні. Аграрний тиждень. Україна. 2011. № 40. С. 10 ; № 41. С. 14.
2. Кириченко В. В., Рябуха С. С., Кобизєва Л. Н., Посилаєва О. О., Чернишенко П. В. Соя (*Glycine max (L.) Merr.*) . монографія / НААН, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва . Х., 2016. 400 с.
3. Михайлов В.Г., Стрихар А.Е., Щербина О.З., Черненко Є.В. Основи технології вирощування сої. К.: ВП “Едельвейс”, 2012. - 24 с.

УДК 635.64:631.811.98:631.559

ВПЛИВ БІОСТИМУЛЯТОРА РОСТУ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ ОГІРКА ПОСІВНОГО В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ҐРУНТУ

Юрченко С. О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Павленко М. В., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: oleksandr.pavlenko@pdau.edu.ua

Хоменко М. М., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: maksym.khomenko@st.pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

В умовах сучасного інтенсивного агровиробництва все більшої важливості набуває вирощування овочевих культур у захищеному ґрунті, що дає змогу стабільно отримувати продукцію високої якості незалежно від погодних коливань. Серед таких культур чільне місце посідає огірок посівний (*Cucumis sativus L.*), який вирізняється значною харчовою цінністю та користується сталим попитом як на вітчизняному, так і на міжнародному ринку [1,2].

Для покращення врожайних показників і товарних якостей овочів, а також з метою зменшення екологічного навантаження від агрохімікатів, дедалі ширше

застосовують біостимулювальні препарати – засоби природного походження, що активізують внутрішні фізіолого-біохімічні процеси у рослин, стимулюють розвиток кореневої системи, покращують фотосинтез та підвищують стійкість до несприятливих умов [3].

У рамках експериментальної роботи, яка проводилася в навчально-науковій лабораторії «Технологій захищеного ґрунту» Полтавського державного аграрного університету, було здійснено вегетаційні дослідження, спрямовані на вивчення впливу біостимулятора на продуктивність огірка посівного (*Cucumis sativus* L.). Метою дослідження було встановлення оптимального варіанту застосування біостимулятора для забезпечення ефективного формування врожаю гібридів огірка посівного в умовах захищеного ґрунту. До схеми дослідження включено два гібриди огірка зарубіжної селекції, зокрема 'Маша F1' та 'Еколь F1', які, за літературними даними, відзначаються інтенсивним раннім плодоношенням, високим потенціалом урожайності та доброю товарністю плодів. Схема дослідження з вивчення ефективності біостимулятора: 1 – контроль (без біостимулятора); 2 – одноразове кореневе підживлення Biokleyser (40 мл/10 л); 3 – трьохразове кореневе підживлення рослин Biokleyser (40 мл/10 л); 4 – одноразове позакореневе підживлення Biokleyser (20 мл/10 л); 5 – трьохразове позакореневе підживлення рослин Biokleyser (20 мл/10 л); 6 – комбіноване застосування: одне кореневе підживлення рослин Biokleyser (40 мл/10 л) + два позакореневе підживлення Biokleyser (20 мл/10 л).

У тепличному господарстві урожайність виступає не лише показником біологічної продуктивності, а й критерієм економічної ефективності агротехнічних заходів. Контрольований мікроклімат дозволяє точно оцінювати вплив кожного прийому, зокрема внесення добрив чи біостимуляторів. Тому оцінка впливу препарату Biokleyser на урожайність гібридів огірка є важливим аспектом у дослідженнях ефективності технологій вирощування в умовах закритого ґрунту.

Для гібриду Еколь F1 найвищий рівень урожайності зафіксовано при комбінованому застосуванні стимулятора (варіант 6), де урожайність склала 16,9 кг/м², що на 6,2 кг/м² або 57,9% перевищує контрольний показник (10,7 кг/м²). Схожий ефект забезпечило трьохразове позакореневе підживлення (варіант 5), що дало 15,6 кг/м² та приріст 45,8%. Трьохразове кореневе внесення також показало високу ефективність – 14,8 кг/м² (+38,3%).

Для гібриду Маша F1 спостерігалась подібна динаміка. Максимальні показники отримано при комбінованому застосуванні біостимулятора (варіант 6), де середній урожай становив 18,9 кг/м², що на 6,8 кг/м² або 56,2% перевищує контрольний варіант (12,1 кг/м²). Трьохразове позакореневе підживлення забезпечило 18,3 кг/м² (+51,2%), а триразове кореневе – 16,7 кг/м² (+38,0%).

Одноразові обробки – як кореневі, так і позакореневі – продемонстрували лише помірне підвищення урожайності (на 8,4–16,5%), що свідчить про важливість багаторазового внесення препарату або поєднання різних способів його застосування для досягнення максимального ефекту.

Загалом, найбільш ефективною виявилася стратегія комбінованого використання біостимулятора, що забезпечила найвищу врожайність у двох досліджуваних гібридів, підтверджуючи доцільність використання комплексного підходу в агротехніці огірка у закритому ґрунті.

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що ефективність біостимулятора Biokleyser значною мірою залежить від способу та кратності його застосування. Мінімальні прирости врожайності огірків спостерігалися за умов одноразового внесення препарату: 13,4% при кореневому підживленні та 11,65% при позакореновому. Суттєво вищі показники були досягнуті при тричі внесеному препараті: 38,15% – при кореневому способі та 48,5% – при позакореновому. Найвищий середній приріст урожайності – 57,05% – був зафіксований при комбінованому способі (одне кореневе та два позакореневих підживлення), що вказує на наявність синергетичного ефекту дії біостимулятора.

Таким чином, результати свідчать про доцільність багаторазового та комбінованого використання біостимулятора Biokleyser для підвищення врожайності огірка в умовах закритого ґрунту.

Бібліографічний список

1. Гіль Л. С., Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 2. Закритий ґрунт: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2007. 312 с.
2. Роганіна В.Є. Планування розвитку овочівництва на основі інновацій. Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Сер.: Економічні науки. 2013. № 8. С. 132 – 137.
3. Семендяєв М.А. Проблеми розвитку органічного овочівництва. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Інститут овочівництва і баштанництва НААН. Пляда, 2017. С. 92 – 94.

УДК 633.15:631.527:631.574

СОРТОВІ ТА АДАПТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЯК ЧИННИК СТАБІЛЬНОЇ ВРОЖАЙНОСТІ В УМОВАХ ЗМІННОГО КЛІМАТУ

Юрченко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Макаренко О.А., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: oleksandr.makarenko@st.pdau.edu.ua

В умовах динамічного розвитку сільського господарства питання підвищення врожайності основних культур, зокрема кукурудзи на зерно, набуває особливої значущості. Як одна з провідних зернових культур, кукурудза